

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.023.01.2016

P/16/043

03171616

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/043 – Nadzór nad transportem i ubojem zwierząt gospodarskich
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Marek Skorupski – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/82/2016 z dnia 7.10.2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Białymstoku, ul. Zwycięstwa 26a, 15-959 Białystok (dalej „WIW”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Henryk Grabowski – Podlaski Wojewódzki Lekarz Weterynarii ¹ (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna	NIK ocenia pozytywnie sprawowanie przez PWLW nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt gospodarskich w transporcie i uboju.
Uzasadnienie oceny ogólnej	PWLW właściwie kontrolował sposób wykonywania przez powiatowych lekarzy weterynarii³ zadań w zakresie przestrzegania prawa ochrony zwierząt, identyfikował przypadki nieskutecznego nadzoru i kierował zalecenia w sprawie ich usunięcia⁴. Zgodnie z danymi otrzymanymi od PLW sporządzał zbiorcze sprawozdania z realizacji zadań w zakresie nadzoru weterynaryjnego i z działalności i stanu sanitarnego obiektów, w których powstają produkty pochodzenia zwierzęcego oraz rejestry i wykazy podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną. W toku prowadzonych kontroli PWLW weryfikował także rzetelność tych rejestrów i wykazów. NIK zwraca uwagę, że PWLW zrealizował wspólnie z Inspekcją Transportu Drogowego⁵ niewielką liczbę kontroli, przewidzianych w porozumieniu z 16.10.2007 r.⁶, a także – po przeprowadzonej kontroli – nie zawnioskował do PLW w Łomży o wystąpienie do objętej jego nadzorem rzeźni, o zaprzestanie stosowania niespełniającego wymogów⁷ urządzenia do oszłamiania zwierząt.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działalność PWLW w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie zwierząt gospodarskich w transporcie i uboju

Opis stanu faktycznego	1.1. W okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2014 r. do 30.06.2016 r. PWLW przeprowadził pięć kontroli planowych (tj. wszystkie zaplanowane ⁸) i siedem kontroli doraźnych obejmujących realizację zadań dotyczących prawa ochrony zwierząt przez siedmiu z 14
------------------------	--

¹ Od 19.02.2016 r. Poprzednio – od 21.03.2009 r. – PWLW był Krzysztof Pilawa. Dalej: PWLW.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej wg proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dalej: PLW.

⁴ Z wyjątkiem jednego przypadku przedstawionego poniżej.

⁵ Dalej: ITD.

⁶ Zawartym między Głównym Lekarzem Weterynarii a Głównym Inspektorem Transportu Drogowego.

⁷ Określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 9 września 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do zawodowego uboju oraz warunków i metod uboju i uśmiercania zwierząt (Dz. U. Nr 205 poz. 2102 ze zm.). Dalej: rozporządzenie w sprawie warunków i metod uboju zwierząt.

⁸ W planach kontroli zatwierdzonych przez PWLW 27.01.2014 r., 28.01.2015 r. i 14.01.2016 r.

podległych mu powiatowych lekarzy weterynarii. Sformułowano oceny pozytywne z uchybieniami lub pozytywne⁹. (dowód: akta kontroli str. 5-25)

We wszystkich kontrolach planowych i sześciu kontrolach doraźnych stwierdzono pojedyncze przypadki¹⁰ nieprawidłowości w sprawowaniu nadzoru przez ośmiu PLW, polegających na niewyegzekwowaniu od nadzorowanych podmiotów m.in.:

- 1) właściwego wyposażenia rzeźni, prawidłowego wykonywania czynności w ramach uboju lub odpowiedniego prowadzenia jego dokumentacji, w celu zapewnienia dobrostanu zwierząt, w tym uniknięcia ich niepotrzebnego cierpienia:
 - zapewnienia stosowania do oszłamiania zwierząt w rzeźni urządzenia posiadającego wymaganą sygnalizację akustyczną lub wizualną zakończenia czasu oszłamiania, niestosowania wyciągarki przy wejściu do klatki do oszłamiania w magazynie żywca (do którego powinny trafiać zwierzęta przemieszczające się samodzielnie),
 - rozpoczynania obróbki zwierząt po ich całkowitym wykrwawieniu, obejmowania kontrolą skuteczności oszłomienia zwierząt całego czasu, w którym czynność tą wykonywano,
 - określenia w standardowych procedurach operacyjnych czasu, po jakim możliwe jest przystąpienie do obróbki poubojowej i liczby zwierząt poddawanych monitorowaniu skuteczności oszłamiania, zapewnienia zgodności procedur ze stanem faktycznym, zweryfikowania procedur stosowanych w procesie uboju i zawiadomienia strony w postępowaniu administracyjnym o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów;
- 2) właściwych warunków bytowych w 7 z 9 kontrolowanych rzeźni: zabezpieczenia pokarmu i ściółki zwierzętom trzymanym w magazynie żywca powyżej 12 godzin, stosowania elektrycznego poganiacza tylko w uzasadnionych przypadkach, dostatecznego nadzoru urzędowych lekarzy weterynarii nad dobrostanem zwierząt przeznaczonych do uboju, określenia na jaki czas przed przyjęciem zwierząt należy przygotować pomieszczenia magazynu żywca oraz sposobu i terminu powiadamiania rzeźni o planowanych dostawach zwierząt, prowadzenia rejestru działań na rzecz poprawy dobrostanu zwierząt, wyznaczenia pracownika odpowiedzialnego za dobrostan zwierząt lub pełnego określenia jego obowiązków;
- 3) właściwego stanu jednego środka transportu lub odpowiednio prowadzonej dokumentacji dotyczącej transportu zwierząt:
 - właściwego stanu sanitarno-higienicznego¹¹ i technicznego rampy załadunkowej w samochodzie do przewozu zwierząt (w celu zmniejszenia ryzyka ich urazów),
 - objęcia przez PLW kontrolą przewoźników, przeprowadzenia przez urzędowego lekarza weterynarii wymaganej kontroli środka transportu (którym przywieziono zwierzęta do punktu skupu), udokumentowania – przez pracownika odpowiedzialnego za dobrostan – kontroli transportów zwierząt do rzeźni, a także kompletnej specyfikacji transportowej.

PWLW wnosili o usunięcie stwierdzonych uchybień (oprócz przypadku niezawnioskowania o zapewnienie stosowania właściwego urządzenia do oszłamiania zwierząt). Każdorazowo PLW informowali o zrealizowaniu wniosków pokontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 16-25, 46-131)

⁹ Oceny pozytywne z uchybieniami sformułowano po ośmiu kontrolach, zaś pozytywne – po dwóch kontrolach, przy czym po jednej z nich powinna zostać sformułowana ocena pozytywna z uchybieniami. Po dwóch innych kontrolach ocen nie sformułowano.

¹⁰ Każdy z wymienionych poniżej przypadków wystąpił raz i w jednym podmiocie – oprócz nieokreślenia sposobu i terminu powiadamiania rzeźni o planowanych dostawach zwierząt oraz terminu przygotowania pomieszczeń magazynu żywca przed przyjęciem zwierząt – co wystąpiło kolejno w dwóch i trzech podmiotach.

¹¹ Na rampie zalegały odchody.

Od 6.03.2012 r. w WIW stosowano zatwierdzoną przez PWLW procedurę kontroli pośredniej¹², zgodnie z którą potrzebę (i zakres) kontroli wykonania przez PLW zaleceń dla celów planowania kontroli na rok następny stwierdzano po kontrolach, które skutkowały oceną negatywną. W związku z tym – jak wyjaśnili obecny PWLW i przeprowadzający te kontrole Wojewódzki Inspektor Weterynaryjny ds. ochrony zwierząt – nie sprawdzano realizacji przez powiatowych lekarzy weterynarii wydanych im zaleceń. Wyjaśnili oni ponadto, że w związku z rotacyjnym obejmowaniem kontrolami poszczególnych PLW, realizacja tych zaleceń po kontrolach zakończonych oceną wyższą niż negatywna zostanie sprawdzona w którejś z następnych kontroli planowych.

(dowód: akta kontroli str. 16-25, 46-131, 137, 144)

PWLW nie kontrolował też prawidłowości naliczania wynagrodzenia za czynności osób wyznaczonych do przeprowadzania kontroli zwierząt w miejscu ich pochodzenia, przeznaczonych do wywozu, handlu lub umieszczanych na rynku krajowym, wraz z wystawianiem świadectw zdrowia. Jak wyjaśnił bowiem obecny PWLW „nie było uzasadnionego podejrzenia, że będą w tym zakresie nieprawidłowości. Faktury wystawione przez urzędowych lekarzy weterynarii są weryfikowane przez służby finansowo-księgowe PLW i zatwierdzane przez główną księgową z danego inspektoratu. W przypadku wystąpienia takiej potrzeby, kontrola byłaby przeprowadzona przez służby finansowo-księgowe WIW.”

(dowód: akta kontroli str. 25, 30-45, 137-138)

Rzetelność danych w rejestrze i wykazach podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną weryfikowano – jak wyjaśnili inspektorzy WIW¹³ – w toku prowadzonych kontroli na podstawie wizyt w podmiotach nadzorowanych i poprzez analizę dotyczącej ich dokumentacji, sporządzanej przez te podmioty i powiatowych lekarzy weterynarii.

(dowód: akta kontroli str. 53, 143, 146)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że poprzedni PWLW po kontroli¹⁴ działalności PLW w Łomży i nadzorowanej przez niego rzeźni (jednej z 12 badanych przez PWLW) nie zawnioskował do PLW o spowodowanie zaprzestania stosowania w rzeźni urządzenia do oszalaiania zwierząt STZ-2 – pomimo iż nie posiadało ono sygnalizacji akustycznej lub wizualnej zakończenia czasu oszalaiania, wymaganej rozporządzeniem w sprawie warunków i metod uboju zwierząt¹⁵. Nie osiągnięto przez to określonego w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹⁶ celu kontroli, którym w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości jest sformułowanie zaleceń zmierzających do ich usunięcia. Stosowanie tego urządzenia mogło świadczyć o niewłaściwej ochronie zwierząt podczas uboju. Mimo to PWLW zawnioskował jedynie o przeprowadzenie przeglądu standardowych procedur operacyjnych, w związku ze stosowaniem urządzenia do oszalaiania innego niż wpisanego do tych procedur. W rezultacie nie zapewniono stosowania właściwego urządzenia, gdyż w odpowiedzi z 9.01.2015 r. PLW poinformował PWLW, że „w procedurze zmieniono nazwę urządzenia na STZ-2, co odzwierciedla stan faktyczny”.

(dowód: akta kontroli str. 23, 327-330)

Poprzedni PWLW wyjaśnił, że mimo braku wymaganej sygnalizacji urządzenie skutecznie oszalało zwierzęta, o czym świadczą wyniki monitoringu odnotowane w tym zakresie, lecz mimo to należało zawnioskować o zaprzestanie stosowania urządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 139, 141)

¹² Funkcjonującą w ramach Systemu zarządzania Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Białymstoku.

¹³ Wojewódzki inspektor weterynaryjny ds. ochrony zwierząt i starszy inspektor weterynaryjny ds. nadzoru nad identyfikacją i rejestracją zwierząt, obrotem zwierzętami, kontrolą wymogów wzajemnej zgodności oraz nad kontrolą weterynaryjną w handlu.

¹⁴ Przeprowadzonej 4.12.2014 r.

¹⁵ Przedmiotowy wymóg zawarto w ujętym w rozporządzeniu załączniku nr 2 Szczegółowe warunki i sposoby stosowania urządzeń do ogłuszania zwierząt, pkt. IV Elektronarkoza, ust. 1 ppkt. 2 lit. b.

¹⁶ Dz. U. Nr 185, poz. 1092.

1.2. W okresie objętym kontrolą w związku z przekazaniem przez Głównego Lekarza Weterynarii¹⁷ otrzymanych od zagranicznych służb weterynaryjnych oraz – w jednym przypadku – przez PLW w Makowie Mazowieckim¹⁸ informacji o nieprawidłowościach, PWLW zlecił pięciu powiatowym lekarzom weterynarii objęcie dziewięcioma kontrolami doraźnymi przewoźników i/lub ich środków transportu. We wszystkich kontrolach PLW ustalili stan faktyczny, porównali go ze stanem pożądanym określonym w rozporządzeniu Rady (WE) Nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. *w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającym dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) 1255/97*¹⁹ i podjęli wynikające z ustaleń kontroli stosowne działania. W przypadku ośmiu kontroli PWLW przekazał GLW uzyskane od PLW informacje o dokonanych ustaleniach, zaś w przypadku jednej uzyskanej od PLW informacji nie przekazano – GLW jej nie żądał. W pięciu przypadkach zgłoszone nieprawidłowości potwierdziły się w całości lub w części – dotyczyły głównie przekraczania dopuszczalnego czasu transportu (stwierdzonego w trzech kontrolach), a także usterki systemu rejestracji temperatury i systemu pojenia w dwóch środkach transportu i nieprzechowywania dzienników podróży przez wymagany okres trzech lat. Natomiast w czterech przypadkach zgłoszone nieprawidłowości nie potwierdziły się – dotyczyły one rzekomego przekroczenia dopuszczalnej liczby przewożonych zwierząt, maksymalnego czasu ich transportu i zaniedbania skutkującego wyczerpaniem zapasu wody pitnej dla zwierząt w środku transportu. (dowód: akta kontroli str. 148-193)

Ponadto w związku z informacją Śląskiego WLW o nieprawidłowości, PWLW polecił dwóm PLW ustalenie w toku kontroli, którym środkiem transportu i jaką trasą przewożono zwierzęta oraz z którego gospodarstwa pochodziły (informacje zwrotne przekazano Śląskiemu WLW). (dowód: akta kontroli str. 153)

PWLW nie przeprowadzał na polecenie GLW kontroli doraźnych dobrostanu zwierząt w transporcie i uboju, gdyż – jak wyjaśnił zastępca PWLW – takie kontrole nie zostały mu zlecone. (dowód: akta kontroli str. 196)

1.3. Przekazywane przez PWLW do GLW dane w rejestrach i wykazach podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną – z wyjątkiem jednego przypadku przedstawionego poniżej – wynikały z danych otrzymywanych od powiatowych lekarzy weterynarii. Ustalono to na podstawie:

- danych za sierpień 2016 r.²⁰ w zakresie zarobkowego transportu zwierząt lub ich transportu wykonywanego w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej, obrotu zwierzętami, pośrednictwa w tym obrocie lub skupu zwierząt, prowadzenia miejsc lub stacji kwarantanny, miejsc odpoczynku lub przeładunku oraz prowadzenia miejsc gromadzenia zwierząt,
- danych wg stanu na 20.10.2016 r. dotyczących rzeźni prowadzących ubój zwierząt kopytnych udomowionych oraz uboju drobiu²¹.

(dowód: akta kontroli str. 200-201, 270-271)

W przekazanym do GLW 15.09.2016 r. rejestrze podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną za sierpień 2016 r. nie ujęto funkcjonujących na terenie nadzorowanym przez PLW w Białymstoku: czterech przewoźników zwierząt i jednego podmiotu prowadzącego obrót bydłem (w rejestrze ujęto 89 innych podmiotów z tego powiatu prowadzących przewóz i obrót zwierzętami). W rezultacie podmioty te nie były ujęte w przedstawionym na stronie GIW rejestrze za sierpień i wrzesień 2016 r.:

- Jeden przewoźnik – jak wyjaśniła starszy inspektor weterynaryjny prowadząca rejestr w WIW – nie został ujęty w rejestrze GIW najprawdopodobniej wskutek omyłkowego usunięcia go z rejestru WIW na etapie agregowania danych za lipiec 2016 r.

¹⁷ Dalej: GLW.

¹⁸ Wymieniony PLW przekazał jedną taką informację.

¹⁹ Zwane dalej rozporządzeniem 1/2005.

²⁰ W dniu badania był to ostatni miesiąc, za które WLW otrzymał dane od powiatowych lekarzy weterynarii i przekazał je GLW.

²¹ W okresie objętym kontrolą w województwie podlaskim nie funkcjonowały ubojnie zajęczaków.

- Nieujęcie czterech podmiotów wynikało z nieprzekazania ich danych do WIW przez PIW w Białymstoku.

Z kolei jeden przewoźnik był w rejestrze wykazany²² niezasadnie – co wynikało z niewykreślenia go z rejestru przez PLW w Białymstoku (pomimo iż otrzymał on oświadczenie od osoby reprezentującej przewoźnika, że podmiot ten nie istnieje).

(dowód: akta kontroli str. 332-380)

Sporządzone przez PWLW sprawozdania dla województwa za lata 2014 i 2015:

- RRW-3 z realizacji zadań w zakresie nadzoru weterynaryjnego²³, dział 1D Nadzór weterynaryjny w pozycjach: 17 – obrót zwierzętami, pośrednictwo w obrocie lub skup zwierząt, 18 – miejsca gromadzenia zwierząt, 19 – targi, wystawy, pokazy, konkursy, 20 – miejsca odpoczynku (punkty kontroli), 21 – miejsca przeładunku zwierząt, 22 – stacje lub miejsca kwarantanny, 44 – zarobkowy przewóz zwierząt oraz ich przewóz wykonywany w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej (ogólna liczba zatwierdzonych przewoźników) i 45 – środki transportu zatwierdzone do transportu powyżej 8 godzin,
- RRW-5 z działalności i stanu sanitarnego obiektów, w których produkowane są produkty pochodzenia zwierzęcego, Dział 1 Nadzór i stan sanitarny obiektów w pozycjach: działy prowadzące ubój zwierząt gospodarskich kopytnych (08a i 31a²⁴) oraz działy prowadzące ubój drobiu i/lub zajęczaków (09a) i działy prowadzące ubój drobiu (32a²⁵)

były zgodne ze sprawozdaniami jednostkowymi otrzymanymi od powiatowych lekarzy weterynarii.

(dowód: akta kontroli str. 202-269)

1.4. W ramach realizacji Porozumienia z dnia 16 października 2007 r. pomiędzy Głównym Lekarzem Weterynarii a Głównym Inspektorem Transportu Drogowego o współdziałaniu Inspekcji Weterynaryjnej i Inspekcji Transportu Drogowego²⁶ w okresie objętym kontrolą:

- przeprowadzono wspólnie z ITD dwie doraźne kontrole dobrostanu zwierząt w transporcie: PLW w Białymstoku 22.05.2014 r. i PLW w Zambrowie 27.03.2014 r.,
- 25.02.2015 r. WIW przeprowadził w siedzibie WITD w Białymstoku szkolenie dotyczące zasad przemieszczania świń na obszarach objętych restrykcjami w związku z chorobą ASF²⁷,
- 8.09.2016 r. odbyło się robocze spotkanie Z-cy PWLW z Wojewódzkim Inspektorem Transportu Drogowego w Białymstoku²⁸, na którym ustalono m.in., że PWLW przekaże WITD wzory weterynaryjnych świadectw zdrowia obowiązujące podczas przemieszczania świń z obszarów objętych restrykcjami w związku z występowaniem ASF na terenie województwa oraz omówiono zasady transportu zwierząt w handlu międzynarodowym. Porozumienie realizowano w niewielkim zakresie, co przedstawiono poniżej w sekcji „Uwagi dotyczące badanej działalności”.

(dowód: akta kontroli str. 272-287)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

²² Jako podmiot prowadzący działalność, bez adnotacji o jej zakończeniu.

²³ Pełna nazwa sprawozdania: RRW-3 Sprawozdanie z realizacji zadań w zakresie nadzoru weterynaryjnego, organizacji i stanu kadr w Inspekcji Weterynaryjnej.

²⁴ Zakłady produkujące na rynek krajowy, tj. korzystające z krajowych środków dostosowujących, o których mowa w art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, ze zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14) w zakresie konstrukcji, rozplanowania i wyposażenia zakładu.

²⁵ Jw.

²⁶ Zwane dalej „porozumieniem o współdziałaniu IW i ITD”.

²⁷ Afrykański pomór świń.

²⁸ Dalej: WITD.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że tylko w niewielkim zakresie realizowane było między służbami IW na terenie województwa a WITD²⁹ porozumienie z 16.10.2007 r. o współdziałaniu IW i ITD. W okresie objętym kontrolą przeprowadzono jedynie dwie wspólne kontrole doraźne środków transportu, pomimo iż porozumienie przewidywało prowadzenie wspólnych kontroli, zarówno doraźnych (wyrwykowych) jak i planowych. Nie korzystano z możliwości skontrolowania transportów przybywających z zagranicy, w przypadku których w systemie informatycznym Traces przedstawiony był czas i miejsce rozpoczęcia i zakończenia transportu. W rezultacie służby IW nie korzystały z posiadanych przez ITD uprawnień do zatrzymania transportu zwierząt do kontroli i weryfikowania czasu transportu zwierząt z wykorzystaniem wskazań tachografów³⁰ (z wyjątkiem ww. dwóch wspólnych kontroli).
(dowód: akta kontroli str. 272-287, 297-298)

Obecny PWLW wyjaśnił, że:

- Większość transportów zwierząt realizowana jest pojazdami o ładowności poniżej 3,5 tony, których ITD kontrolować nie może, więc częściej IW w celu zatrzymania transportu zwierząt korzysta z pomocy policji.
- ITD przeprowadza kontrolę tylko w wyznaczonych punktach. W związku z budową drogi krajowej Białystok-Warszawa, od trzech lat taki punkt nie jest na niej wyznaczony, a ewentualna kontrola na drogach powiatowych i gminnych wymagałaby przekierowania transportu do wyznaczonego punktu kontroli ITD, podczas gdy art. 3 rozporządzenia 1/2005 wymaga realizowania transportu najkrótszą drogą i bez zbędnych opóźnień. Jeżeli przewóz musi być wstrzymany na ponad dwie godziny – co jest prawdopodobne w przypadku kontroli dużego transportu – zwierzętom należy zapewnić stosowną opiekę, w tym w razie potrzeby ich nakarmienie, napojenie, rozładowanie i umieszczenie w odpowiednich pomieszczeniach, więc przeprowadzenie kontroli wspólnie z ITD stwarza problem logistyczny.
- W razie wątpliwości po analizie danych z dokumentów i wydruku z systemu GPS mogłoby być przydatne odczytanie tachografu przez ITD. W przypadku transportów zwierząt z zagranicy, właściwy PLW otrzymuje w systemie Traces powiadomienie o przewozie z podaniem miejsca i czasu jego rozpoczęcia i zakończenia. Trasa nie jest podana, lecz PLW zna ją w przypadku przewozów powtarzających się. Jednak już w miejscu przeznaczenia, do którego dociera transport zwierząt, ITD nie może prowadzić kontroli.
(dowód: akta kontroli str. 288-296)

NIK zauważa, że na dzień 30.09.2016 r. w województwie zarejestrowanych było 51 pojazdów do długotrwałego (powyżej 8 godzin) przewozu zwierząt, z których, jak wyjaśnił Wojewódzki Inspektor Weterynaryjny ds. ochrony zwierząt, zdecydowana większość to pojazdy o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony – które mogą być kontrolowane przez ITD. Na terenie województwa ITD prowadzi działania w 57 punktach kontrolnych, na których możliwe jest zatrzymanie transportu zwierząt. W złożonych wyjaśnieniach PWLW przyznał także, że współpraca z ITD powinna polegać na zatrzymaniu transportu w czasie jego trwania (IW nie ma uprawnień do zatrzymywania transportów) i odczytów tachografów (jako ewentualnego uzupełnienia pozyskiwanych przez IW od przewoźników wydruków z systemu GPS, dzienników podróży i dokumentacji transportowej³¹).

(dowód: akta kontroli str.299-306)

Ocena cząstkowa

NIK ocenia pozytywnie prowadzenie przez PWLW nadzoru nad wykonywaniem przez powiatowych lekarzy weterynarii zadań w zakresie przestrzegania prawa ochrony zwierząt. PWLW identyfikował przypadki nieskutecznego nadzoru i kierował zalecenia w sprawie ich usunięcia. Polecał też powiatowym lekarzom weterynarii wykonywanie kontroli zleconych przez GLW i informował go o ich wynikach³². Wymagane rejestry i wykazy oraz sprawozdania RRW-3 i RRW-5 sporządzał zgodnie z danymi otrzymanymi od powiatowych lekarzy weterynarii. NIK zwraca jednak uwagę na niezawnioskowanie przez PWLW

²⁹ A także na szczeblu centralnym, pomiędzy GLW a Głównym Inspektorem Transportu Drogowego.

³⁰ ITD jest do tego uprawniona na podstawie art. 71 ustawy z dnia z 6.09.2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1414 ze zm.).

³¹ Określającej pochodzenie zwierząt i ich właściciela; miejsce, datę i czas wyjazdu; przewidziane miejsce przeznaczenia i czas trwania przewozu.

³² Oprócz jednej kontroli, w przypadku której GLW nie prosił o przedstawienie wyników.

do kontrolowanego PLW w Łomży o spowodowanie zaprzestania stosowania w rzeźni niespełniającego wymogów urządzenia do oształniania zwierząt i na zrealizowanie wspólnie z ITD niewielkiej liczby kontroli, przewidzianych w porozumieniu między GLW a GITD z 16.10.2007 r.

2. Współpraca PWLW z samorządem lekarsko-weterynaryjnym i organizacjami zajmującymi się ochroną zwierząt

2.1. W okresie objętym kontrolą do WIW nie wpłynęły petycje, skargi ani wnioski dotyczące dobrostanu zwierząt w ich transporcie lub uboju. (dowód: akta kontroli str. 307)

2.2. W ramach współpracy z samorządem lekarsko-weterynaryjnym, tj. Północno-Wschodnią Izbą Lekarsko-Weterynaryjną, na posiedzeniu Izby 23.05.2015 r. przeprowadzono rozmowę o uboju chorych zwierząt i przewozu zwierząt niezdolnych do transportu. W zakresie sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt PWLW nie współpracował z działającymi na terenie województwa organizacjami pozarządowymi zajmującymi się ochroną zwierząt. (dowód: akta kontroli str. 316-319)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że PWLW nie inicjował współpracy z instytucjami ani organizacjami działającymi na rzecz ochrony zwierząt. Współpraca z Północno-Wschodnią Izbą Lekarsko-Weterynaryjną ograniczyła się zaś w okresie objętym kontrolą do przeprowadzonej przy okazji posiedzenia Izby w dniu 23.05.2015 r. jednej rozmowy o uboju chorych zwierząt i przewozu zwierząt niezdolnych do transportu (w toku której odnotowano też, że na terenie województwa podlaskiego jeżdżą samochody z innych województw i występują przypadki używania skradzionych tablic rejestracyjnych). W zakresie sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt PWLW nie współpracował też z działającymi na terenie województwa organizacjami pozarządowymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 309, 316-319)

W sprawie niewielkiego zakresu współpracy z samorządem lekarsko-weterynaryjnym obecny PWLW wyjaśnił, że „Zagadnieniami dobrostanu zwierząt zajmują się powiatowi lekarze weterynarii. Współpraca PWLW odbywa się w innych zakresach, w zależności od sytuacji epizootycznej województwa PWLW zapraszany jest na posiedzenia P-WIL-W, które odbywają się 4-5 razy w roku. Najczęściej omawiane są na nich tematy związane z występowaniem i zwalczaniem chorób zakaźnych.” Odnośnie braku współpracy z organizacjami pozarządowymi obecny PWLW wyjaśnił: „Organizacje takie nie występowały do PWLW w tej sprawie. Nie ma takiego wymogu określonego w przepisach obowiązującego prawa. Z takimi organizacjami współpracowali przynajmniej niektórzy powiatowi lekarze weterynarii z terenu województwa, np. PLW w Wysokiem-Mazowieckim współpracował z fundacją VIVA. Działania te wynikają na ogół ze skarg lub wniosków tych organizacji wpływających do PLW i polegają na wspólnych kontrolach interwencyjnych.”

(dowód: akta kontroli str. 319-321)

Ocena częściowa

W związku z nieotrzymaniem skarg ani wniosków z zakresu dobrostanu zwierząt, PWLW nie podejmował w takich sprawach działań, w tym dotyczących współpracy z instytucjami i organizacjami zajmującymi się ochroną zwierząt.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

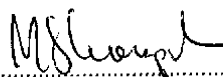
Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

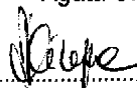
Białystok, dnia 4 stycznia 2017 roku.

Kontroler
Marek Skorupski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

.....
podpis